

Informacija dėl tymų prevencinių priemonių. Tėvėlių dėmesiui !!!

Didėjant sergamumui tymais Lietuvoje, registruojant pirmuosius tymų atvejus Šiaulių apskrityje, skatiname būti sąmoningais ir skiepyti savo atžalas, o jei reikia – skiepytis ir patiems, taip pat atsakingai elgtis susirgus.

Skiepai – efektyviausia priemonė, siekiant apsisaugoti nuo tymų. Vadovaujantis PSO rekomendacijomis, tik pasiekus ir išlaikant visoje šalyje ir kiekvienoje savivaldybėje aukštą, kai paskiepijama ne mažiau kaip 95 proc. vaikų, skiepijimų apimtis nuo šios ligos, galima išvengti tymų atvejų atsiradimo ir spartaus išplitimo.

Kad susidarytų ilgalaikis imunitetas ir imuninės atminties mechanizmai, tymų vakciną būtina įskiepyti bent du kartus.

Lietuvoje nuo tymų pradėta skiepyti 1964 metais viena vakcinos doze. 1988 m. pridėta antroji tymų vakcinos dozė.

Vaikai, pagal šiuo metu galiojančią **Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepijimų kalendorių**, turėtų būti paskiepyti dviem tymų, raudonukės ir epideminio parotito (MMR) vakcinos dozėmis **15-16 mėn. ir 6-7 metų amžiaus**. Šie skiepijimai vykdomi Valstybės biudžeto lėšomis, tai yra už skiepijimą mokėti nereikia. Vaikams, kurie dėl įvairių priežasčių nebuvo paskiepyti, sudaromi individualūs skiepijimo planai, atsižvelgiant į skiepijamo asmens amžių ir skiepijimo indikacijas, nurodytas imuninio vaistinio preparato charakteristikų santraukoje.

Suaugusiesiems rekomenduojama įsivertinti savo skiepijimų ar sirgimo būklę. **Neskiepytiems, skiepytiems tik viena vakcinos doze ar tymais nesirgusiems asmenims** rekomenduojama savo lėšomis pasiskiepyti **viena MMR vakcinos doze**. MMR vakcina rekomenduojama pasiskiepyti mamoms, jeigu planuojamas šeimos pagausėjimas, siekiant apsaugoti būsimą naują gimimą. Tačiau nėščiujų skiepyti MMR vakcina negalima ir paskiepytoms moterims rekomenduojama 1 mėnesį saugotis nėštumo.

Skiepytiems tik viena tymų vakcinos doze bei asmenims, nežinantiems ar sirgę tymais, rekomenduojama įsivertinti savo specifinį imunitetą prieš tymus, t. y. atlikti kraujo ėminio serologinį tyrimą dėl tymų IgG antikūnų kiekio nustatymo.

Tymams imlūs yra ir vaikai, ir suaugusieji. Iki 90-95% imlių, imuniteto neturinčių asmenų, kontaktavusių su sergančiuoju tymais, susergera. Imliose populiacijose nuo vieno kontakto su tymais kyla iki 18 naujų susirgimų. **Jeigu asmuo yra imlus tymams (neskiepytas, nepilnai skiepytas, nesirgęs), užsikrėsti užtenka 15 min.** ir daugiau, jeigu bendraujama artimai (veidas į veidą) arba būnama toje pačioje patalpoje. Tymais sergantis asmuo gali užkrėsti kitus dar 4–5 dienas iki ir 4 dienas po bėrimo atsiradimo.

Įtarus susirgimą tymais, svarbus teisingas susirgusiojo elgesys: nelankyti kolektyvo, neiti į darbą, riboti bendravimą, ypač su imliais asmenimis, dėvėti medicinines kaukes, kreipti į gydymo įstaigą (rekomenduojama pirmiausiai konsultuotis telefonu su savo šeimos gydytoju). Sergantys tymais turi būti izoliuoti ne trumpiau kaip 4 dienas nuo bėrimo pradžios.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos
Šiaulių departamentas Užkrečiamųjų ligų valdymo skyrius
Tel. pasiteiravimui: (841) 59 63 90